

Svar på motion om Sveriges Ekokommuners internationella arbete

Årsmötet 2020 biföll en motion från Ekokommunerna i Halland om att utvärdera föreningens arbete med internationella frågor, samt lämna förslag till hur arbetet kan organiseras i framtiden.

Motionen innehöll två att-satser:

att Sekom låter göra en utvärdering av det internationella arbetets nytta och effekt samt medlemsnytta (return of investment) för medlemskommunerna

att ett förslag - grundat på utvärderingen - om hur det internationella arbetet ska förändras och utvecklas läggs fram för ställningstagande på Sekoms årsmöte 2021.

Styrelsens redovisning av uppdraget

Föreningens del i samarbetena har framför allt varit som kontaktskapare med svenska ekokommuner/regioner när frågor har kommit från ekokommuner i andra delar av världen. Det egentliga utbytet har i första hand bestått i att visa upp medlemmarnas arbete via direktkontakter/besök mellan kommuner och där de svenska representanterna deltagit ideellt eller med stöd av hemkommunen.

När det gäller att sprida goda exempel och delta i internationellt samarbete så kommer det även fortsättningsvis att vara beroende av att enskilda medlemskommuner engagerar sig och deltar, då huvudsakligen genom att visa upp sitt hållbarhetsarbete både via digitala verktyg och för besökande utländska delegationer.

Medlemsnyttan (return of investment) för medlemskommunerna/-regionerna blir störst och tydligast för de medlemmar som är aktiva. De aktiva medlemmarna som vill delta får via Sekom kontakt och kan verka i en kontext som bidrar till att de får träffa politiker och tjänstepersoner på högsta nivå i de kommuner/städer som utbytet sker.

Det är också viktigt att komma ihåg att det är svårt för Sverige som land att erbjuda det som efterfrågas från andra länder, då det kommunala självstyret i stor utsträckning gör att erfarenheter och kunskap finns lokalt. Sekom blir därför en viktig part som kontaktskapare.

Pandemin har skyndat på användandet av digitala plattformar över hela världen och bedömningen är att mycket av det internationella utbytet kommer att skötas via webben i framtiden, även om fysiska möten ibland fyller en viktig funktion. Bland annat planeras det en *Virtual Sustainable Sweden Tours* från Nordamerika i närtid, där Sekoms medlemmar kommer att få frågan om att visa upp sitt hållbarhetsarbete via webben.

De globala hållbarhetsmålen (Agenda 2030) trycker mycket på vikten av internationellt samarbete för att lösa hela världens hållbarhetsproblem, och där har de svenska kommunerna och regionerna en stor möjlighet att bidra genom att dela med sig av sina erfarenheter – och också inspireras av lösningar som uppkommit på andra håll i världen.

Sekom är 20 år före när det gäller samverkan som FN fattade beslut om 2015 (Agenda 2030), det är i sig en viktig erfarenhet och plattform att bygga vidare på.

Förslaget är att arbeta in de här tankarna i verksamhetsplanen.

Bakgrund: Sveriges Ekokommuners internationella arbete

Omställningen som de svenska ekokommunerna arbetar med har rönt internationellt intresse redan från starten. Sekom har aldrig själv initierat något internationellt samarbete (förutom att organisera den första internationella ekokommunkonferensen 2008), men får ibland frågan om att vara med att stödja projekt i andra delar av världen med till exempel *Letter of Support* där Sekom erbjuder sig att (alltid efter förmåga) hjälpa till med erfarenhetsutbyte.

Oftast sker erfarenhetsutbytet genom att olika medlemskommuner visar upp sitt arbete för besökande utländska grupper, och vid ett par tillfällen genom webinarier. Vid några tillfällen har även representanter för medlemmarna, styrelsen och kansliet blivit inbjudna till fysiska utbyten.

USA och Nordamerika

Det längsta och mest omfattande samarbetet är med *North American Eco Municipality Network*, där Sekom varit en inspiration för de kommuner som utropat sig till ekokommuner. Bland de mer uppmärksammade är kanadensiska Whistler (bland annat för att ha arrangerat de mest miljöanpassade Olympiska spelen någonsin 2010) vars borgmästare, Ken Melamed, besökt några svenska ekokommuner.

Så här säger Cynthia Contie, samordnare för det amerikanska nätverket:

"I believe the US ecomunicipalities connecting with Sekom and having the learning exchange conversations is an essential ingredient for US Ecomunicipalities to ultimately thrive. It seems the right "next step" with the potential for Sweden's ecomunicipalities via Sekom to help show the way to unity, continuity, and sustainability."

Samtidigt har även de amerikanska kommunerna många goda exempel att dela med sig av, t ex hur man får med civilsamhället i processen.

Sekoms resurser i samarbetena

Vid ett par tillfällen har även representanter för Sekom och medlemskommunerna besökt utländska partners (se bilagan), resorna och uppehållena har då oftast finansierats med projektmedel, medan deltagarna varit med ideellt eller med ersättning från sin hemkommun. Undantaget är de gånger samordnaren deltagit, då arbetstiden delvis (en del ideellt) gått på Sekoms timmar. Enligt det gällande avtalet står Karlskrona kommun för traktamente och försäkringskostnader i samband med resor.

Den största finansiella posten för det internationella arbetet är medlemsavgiften i det internationella nätverket för hållbara städer, *ICLEI*, där Sekom är med som *Local Government Organization*. Under 2020 var medlemsavgiften 37 267 kronor. Enligt förslaget till verksamhetsplan ska styrelsen se över medlemskapet under 2021.

Enkät om det internationella arbetet

Under våren 2021 gick en enkät ut till föreningens kontaktpersoner med frågor kring hur man såg på det internationella samarbetet.

Enkäten hade en svarsfrekvens på ca 25 % (60 svarande) varav 70 % var tjänstepersoner och 30 % politiker. Svaren varierar mycket kring hur man vill att samarbetet ska se ut och hur mycket den egna kommunen har intresse av att delta i internationellt samarbete.

En fråga ger dock en tydlig ledning – 48 av de svarande har kryssat i alternativet om att Sekom ska ”sprida goda exempel som kan vara av intresse för kommuner och regioner i andra länder”. Det är också detta som hittills varit den huvudsakliga inriktningen för Sekoms internationella engagemang.

BILAGA:

Kort sammanfattning av Sveriges Ekokommuners internationella samarbeten 2002-2021

2002

En representant för den kanadensiska ekokommunen Whistler tar kontakt för att få information om hur föreningen Sveriges Ekokommuner är uppbyggd. Ambitionen är att skapa ett liknande nätverk i Kanada.

2003

--

2004

Nordiskt samarbete diskuteras – Sekom har kontakt med det norska nätverket *Foregangskommunerne* och besöker även danska nätverket *Dogme 2000*.

Samarbete inleds med *Sustainable Sweden Association* kring konceptet *Sustainable Sweden Tours*. Syftet är att bygga ett internationellt nätverk där de positiva erfarenheterna från Sverige kan spridas till andra länder, samtidigt som Sekoms medlemmar kan lära sig av deras miljöarbete.

2005

Representanter från Sveriges Ekokommuner besöker ekokommuner i USA.

Kontakt etableras med *Coalition of Local Governments for Environmental Initiative (COLGEI)*, Japan.

2006

En *Sustainable Sweden Tour* med ett trettiotal amerikanska deltagare besöker ett antal svenska ekokommuner.

2007

Sekom's ordförande och samordnare samt en representant från Gotland besöker Japan för att etablera kontakt med japanska ekokommuner.

Representanter från Sekom och Robertsfors kommun besöker Machakos i Kenya för att inleda ett SIDA-finansierat utvecklingsprojekt mellan Robertsfors och Machakos.

2008

Den första internationella ekokommunkonferensen arrangeras i Helsingborg.

Representanter från Sekom håller ett föredrag om svenska kommuners miljöarbete vid årsmötet för *American Planning Association*.

En styrelserepresentant bjuds in och deltar vid årsmötet för *COLGEI* i Japan.

2009

Sekoms ordförande bjuds in som talare vid Klimatmötet i Köpenhamn (COP 15) för att tala om Helsingborgs och Sekoms arbete med hållbarhetsfrågor.

En representant från Kenya får stöd från Svenska Institutet för att besöka svenska ekokommuner.

2010

Företaget Esam inleder ett samarbete med ett nystartat nätverk av chilenska ekokommuner och Sekom bjuds in att samverka.

Amerikanska ambassaden i Stockholm bjuder in Sveriges Ekokommuner till en konferens tillsammans med 9 kommuner från *National League of Cities* (amerikanska kommunförbundet). Representanter från 17 svenska ekokommuner deltar. En gemensam förklaring om samarbete skrivs under av USAs ambassadör Matthew Barzun, Sekoms ordförande Lars Thunberg och samordnaren för det amerikanske ekokommunnätverket Sarah James.

Sekoms samordnare deltar i *European Roundtable* som den internationella miljökommunorganisationen *ICLEI* anordnar i Newcastle.

2011

En delegation från Chile besöker svenska ekokommuner.

Sekoms samordnare talar vid *Green Solutions and Sustainable Development*, en konferens inom det kenyanska projektet.

Amerikanska ambassaden bjuder fem styrelseledamöter från Sekom till årsmöte med *National League of Cities* i Washington för att diskutera fördjupat samarbete mellan amerikanske och svenska ekokommuner.

2012

En delegation med amerikanska borgmästare träffar representanter från svenska ekokommuner på Ekocentrum Syd i Malmö.

Sekoms vice ordförande och en representant från Borgholms kommun bjuds in till Chile för att diskutera ett utbyte mellan svenska och chilenska kommuner. Ett samarbetsavtal mellan Sekom och det chilenska kommunförbundet undertecknas senare i Helsingborg vid ett besök av ordförandena för Sekom och det chilenska kommunförbundet.

Sekoms samordnare deltar vid ett möte i London för att förbereda *ICLEI*s deltagande i RIO+ 20.

En *Sustainable Sweden Tour* besökte 9 svenska ekokommuner. Med på Touren var den chilenska nationalekonomen Manfred Max Neef, mottagare av det alternativa nobelpriset, som höll uppskattade föreläsningar.

2013

Sustainable Sweden Association, *North American Eco-Municipality Network* och Sekom startar ett webcampus (Ecomuna) för att använda den nya tekniken att sprida information mellan internationella organisationer.

En *Sustainable Sweden Tour* besöker ett antal svenska ekokommuner.

Sekoms samordnare medverkar vid två möten med *ICLEI*.

2014

En delegation från Kenya besöker några svenska ekokommuner.

En delegation från Chile besöker Helsingborg.

Ett webinarium hålls mellan Sekom och den chilenska provinsen Arauco via Ecomuna.

2015

Sekoms samordnare sammanträffar med det amerikanska ekokommunnätverkets samordnare för samarbetsdiskussioner under en privat resa till Boston.

Sekom deltog med 5 representanter vid *ICLEI*s årskonferens i Bryssel.

En delegation från det etiopiska ekokommunnätverket besöker Sverige.

2016

Två representanter från Sekoms styrelse och en representant från Härnösand besöker Araucoprovinzen i Chile för att diskutera ett ekoturismprojekt som provinsen driver.

Tommy Lindström (tidigare kontakt för Borgholm) föreläser vid en privat resa för Sekoms räkning vid en latinamerikansk avfallskonferens i Santiago.

Sekoms samordnare besöker tillsammans med *Sustainable Sweden Association* det etiopiska departementet för stadsplanering i Addis Abeba för att diskutera finansiering av det etiopiska ekokommunprojektet.

Sekoms ordförande Ellinor Avsan medverkar som talare vid *Nordregio Forum* i Helsingfors.

2017

Cynthia Contie från *North American Eco-Municipality Network* besöker Sekoms årskonferens.

En delegation från Argentina besöker Sverige. Sekom och det argentinska nätverket *RAMCC* (med 135 kommuner) skriver under ett samarbetsavtal. Sekoms ordförande och samordnare besöker Argentina för sammanträffanden med flera kommunledningar och Svenska ambassaden.

En delegation från Etiopien besöker Sverige och en workshop hålls tillsammans med Etiopiens ambassadör på Ekocentrum i Göteborg.

2018

I den första fasen av samarbetet med *RAMCC* besöker en argentinsk planerare Sverige och praktiserar i ett par ekokommuner. Tommy Lindström representerar återigen Sekom och presenterar goda exempel på arbete med förnybar energi från svenska kommuner vid en konferens i Argentina.

2019

Etiopienprojektet får finansiering via *SIDA* och *UN Habitat*. Planerad projektstart 2020.

2020

Sekoms samordnare och representant från Övertorneå besöker Etiopien i februari för att delta vid kick-off workshop för *Sustainable Sweden Ethiopias* projekt. Kort därefter utbryter en världsomfattande pandemi och projektet pausas. Med tanke på de stridigheter som vid slutet på året startade i norra delen av landet är det tveksamt om det kommer igång igen.

2021

Samarbetet med de argentinska och amerikanska nätverken fortsätter med webbmöten.